

Covid-19 | Lockdown in België: wat zijn de gevolgen op uw activiteit?

Na de aankondiging van de Wereldgezondheidsorganisatie op 12 maart 2020 dat COVID-19 een pandemie vormde, hebben verschillende staten geleidelijk aan beheersingsmaatregelen ingevoerd en de sluiting of onderwerping van bedrijven aan strenge arbeidsvoorschriften bevolen.

België heeft in dit verband maatregelen genomen in twee fasen, na een gedeeltelijke lockdown op 13 maart 2020, gevolgd door een volledige lockdown op 18 maart 2020.

Om het aantal besmettingen te beperken, om intensieve zorg in de best mogelijke omstandigheden mogelijk te maken en om onderzoekers de tijd te geven om behandelingen en vaccins te vinden, zijn op dit moment alle winkels gesloten, met uitzondering van (art. 1) :

- a) Levensmiddelenwinkels, inclusief nachtwinkels;
- b) diervoederwinkels;
- c) apotheken;
- d) krantenwinkels;
- e) benzinstations en leveranciers van brandstof en brandbare stoffen;
- f) telecommunicatiewinkels met uitzondering van winkels die alleen accessoires verkopen, maar alleen voor noodgevallen, waarbij slechts één klant per keer op afspraak mag worden ontvangen;
- g) winkels voor medische hulpmiddelen, maar alleen voor noodgevallen, waarbij slechts één klant per keer op afspraak mag worden ontvangen.

Met dien verstande dat de ondernemingen die hun activiteiten uitoefenen, de nodige maatregelen moeten nemen om ervoor te zorgen dat de regels inzake sociale afstand in acht worden genomen, met name het behoud van een afstand van 1,5 meter tussen elke persoon.

Er zijn ook vrijstellingen voorzien voor ondernemingen die als "essentieel" worden beschouwd, waarvan de lijst is opgenomen in de bijlage bij het ministerieel besluit van 23 maart 2020 (zoals gewijzigd bij ministerieel besluit van 24 maart 2020 en bij ministerieel besluit van 3 april 2020).

"Niet-essentiële" bedrijven zijn verplicht gebruik te maken van telewerk, met strikte uitzonderingen.

Deze ongekende maatregelen hebben een onmiskenbare invloed op het economische leven van bedrijven. Hieronder vindt u een beschrijving van deze maatregelen.

Steunmaatregelen

Om de impact op de economie enigszins te beperken springt de overheid in de bres met een aantal steunmaatregelen voor de getroffen ondernemingen.

In Wallonië werd een compenserende vergoeding voorzien ten belope van 5.000 € voor kleine en zeer kleine ondernemingen of natuurlijke personen die een zelfstandige activiteit beoefenen in hoofd-of bijberoep, alsook voor de ondernemingen die gesloten zijn als gevolg van de maatregelen en die actief zijn in bepaalde sectoren (horeca, accommodatie, detailhandel, recreatieve en sportieve activiteiten, reisbureaus en aanverwante activiteiten). De vergoeding kan slechts eenmaal per bedrijf worden toegekend. Daarnaast werd een systeem van leningen en garanties in het leven geroepen, voor overbruggingskredieten tot 200.000 €.

In Vlaanderen belooft de "corona hinderpremie" 4.000 € per onderneming die verplicht wordt gesloten. Bij meerdere exploitatiezetels kan deze vergoeding maximaal vijf keer worden toegekend. Er is een bijkomende vergoeding van 160 € per dag voorzien indien (i) vanaf 4 april 2020 (ii) de sluiting meer dan 21 dagen aanhoudt.

Daarnaast voorziet men een bijkomende premie van 3.000 € voor ondernemingen die in verre mate worden beïnvloed door de coronacrisis. Hierbij dient een omzetverlies van minstens 60% te zijn geleden voor de periode van 15 maart tot 30 april 2020 vergeleken met dezelfde periode vorig jaar. Bij meerdere exploitatiezetels kan deze vergoeding maximaal vijf keer worden toegekend. Vanaf 6 april 2020 wordt automatisch een aanvullende vergoeding van 160 € per dag toegekend aan bedrijven die op 5 april 2020 een compensatievergoeding hebben ontvangen, voor elke bijkomende sluitingsdag (voor zover die overeenkomt met een openingsdag in normale tijden) tot het einde van de bijzondere maatregelen.

Verder is er een premie van 3.000 euro voorzien voor bedrijven die niet noodzakelijkerwijs moeten sluiten, maar die in belangrijke mate getroffen zijn door de coronacrisis. Om een dergelijke premie te verkrijgen moet in de periode van 15 maart tot en met 30 april 2020 een omzetverlies van ten minste 60% zijn geleden ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Indien de onderneming meerdere verkooppunten heeft, kan deze vergoeding worden vermenigvuldigd met het aantal verkooppunten (maximaal vijf).

In Brussel voorziet men een vergoeding van 4.000 € per onderneming die moet sluiten, behorende tot bepaalde sectoren (horeca, accommodatie, detailhandel, recreatieve en sportieve activiteiten, reisbureaus en aanverwante activiteiten). Bij meerdere exploitatiezetels kan deze vergoeding maximaal vijf keer worden toegekend.

Op federaal niveau laat men spreiding van betaling toe voor BTW, bedrijfsvoorheffing en belastingen. Tevens kan men verlaging, uitstel of kwijtschelding verzoeken van voorlopige sociale bijdragen. Er is een akkoord met banken voor uitstel toe te staan voor (woon)leningen en kredieten tot maximaal zes maanden, tot uiterlijk 31 oktober 2020. Het inkomen moet gedaald zijn (of weggevallen), er mag sinds 1 februari 2020 geen betalingsachterstand zijn, het moet gaan over een lening gekoppeld aan de enige woning die als hoofdverblijfplaats geldt en men mag niet meer dan 25.000 € spaargeld op de zicht- en spaarrekening (incl. Beleggingsportefeuille) hebben. Afhankelijk van het nettoloon dat de aanvrager overhoudt (< 1.700 €) kan er beslist worden geen intresten aan te rekenen voor het uitstel.

Voorts is bepaald dat ondernemingen die permanent in België gevestigd zijn, de terugbetaling van hun leningen (alleen voor leningen met een vast terugbetalingsplan, kaskredieten of vaste voorschotten) gedurende maximaal zes maanden kunnen uitstellen indien de coronacrisis betalingsmoeilijkheden veroorzaakt vanwege een daling van de omzet, een tijdelijke of totale werkloosheid of een verplichte sluiting. Bovendien mag de onderneming niet achterstallig zijn op 1 februari 2020 voor uitstaande kredieten, belastingen of socialezekerheidsbijdragen of, in het geval van achterstallige betalingen, minder dan 30 dagen te laat zijn op 29 februari 2020 en moet de onderneming in de laatste twaalf maanden vóór 31 januari 2020 aan al haar contractuele kredietverplichtingen met alle banken hebben voldaan en mag zij niet onderworpen zijn aan een actieve kredietherstructurering. Ten slotte wordt er een overbruggingsrecht of vervangingsinkomen voorzien voor zelfstandigen die activiteiten moeten stopzetten (voor minstens zeven dagen). Ook ondernemingen waarvan de activiteiten onrendabel zijn geworden (afname boekingen of bezettingsgraad, toename van annuleringen etc.) hebben hier recht op. Het vervangingsinkomen belooft 1.614,10 € of 1.291,69 €, afhankelijk van het aantal personen ten laste.

Philippe Brabanders

Tewerkstelling

Een eerste belangrijke factor is dat de overheid het telewerken heeft opgelegd voor heel wat werknemers. Om uit te maken in welke mate werknemers verplicht zijn om te telewerken, maakt de overheid een onderscheid tussen zogenaamde essentiële bedrijven en niet-essentiële bedrijven. Winkels die mogen openblijven (voedingswinkels, dierenvoedingswinkels, apotheken, ...) zullen beschouwd worden als essentiële bedrijven. In essentiële bedrijven moeten de werknemers indien mogelijk aan *homeworking* doen. Indien dit niet mogelijk is, moeten de principes van *social distancing* zoveel als mogelijk gerespecteerd worden. In niet-essentiële bedrijven (onder andere winkels die verplicht moesten sluiten) is telewerk verplicht voor alle werknemers wiens functie zich ertoe leent. Voor de functies waar telewerken niet mogelijk is, dienen de bedrijven de nodige maatregelen te nemen om het principe van *social distancing* te garanderen. Bedrijven die dit niet kunnen garanderen, moeten sluiten. Deze beperkende maatregelen gelden voorlopig tot en met 19 april 2020.

Werkgevers kunnen hun werknemers die occasioneel telewerken in het kader van de opgelegde maatregelen een vergoeding geven vrij van sociale bijdragen en belastingen tot 126,94 euro per maand ter dekking van de bureaunkosten. Voor werknemers die reeds structureel telewerk verrichtten voor de uitbraak van de coronacrisis dienen de werkgevers te blijven betalen wat er reeds in het kader van dat structureel telewerk werd overeengekomen. Daarnaast kan de werkgever in elk geval de kosten vergoeden voor het gebruik van de eigen PC en de internetverbinding, telkens voor 20,00 EUR.

Een andere belangrijke maatregel betreft de tijdelijke werkloosheid. Vanaf 13 maart 2020 en voor de volledige duur van de maatregelen, aanvaardt de RVA alle aanvragen voor tijdelijke werkloosheid wegens overmacht zullen dus automatisch worden aanvaard. Werkgevers moeten hun aanvraag niet meer uitgebreid te verantwoorden, maar enkel COVID-19 als reden opgeven. Het is evenmin vereist dat het bedrijf volledig sluit. Dit betekent dat bepaalde werknemer tijdelijk werkloos worden gesteld en anderen niet. Werknemers kunnen ook dagen van tijdelijke werkloosheid en werkdagen afwisselen. De aanvraag van de tijdelijke werkloosheid werd in het kader van het coronavirus vereenvoudigd. Deze vereenvoudigde procedure voor de werkgevers geldt tijdens de beperkende maatregelen opgelegd door de overheid en aldus voorlopig tot en met 19 april 2020. De werknemer ontvangt niet langer zijn gebruikelijk loon, maar een uitkering van de RVA. Die uitkering bedraagt 70% van het bruto loon van de werknemer, begrensd tot 2.754,76 euro bruto. De werknemer die tijdelijk werkloos wordt gesteld wegens overmacht, omwille van het coronavirus ontvangt bovenop de werkloosheidsuitkering een supplement van 5,63 euro per dag, ten laste van de RVA. De werkgever kan beslissen om bovenop de uitkering een aanvulling te betalen, in principe vrij van sociale zekerheidsbijdragen.

Johanna Van Herreweghen

Belastingmaatregelen

De FOD Financiën heeft tal van (financiële) maatregelen genomen om de belastingbetaler te ondersteunen. Het gaat om ongekende maatregelen die de ernst van deze crisis onderstrepen.

In de eerste plaats zijn er maatregelen genomen met betrekking tot de betaling van belastingen en de aangiften van de inkomstenbelastingen. Sommige van deze maatregelen zijn automatisch en onvoorwaardelijk van toepassing, terwijl andere worden verkregen op basis van een formeel verzoek onder specifieke voorwaarden:

- De maatregelen die automatisch van toepassing zijn, hebben betrekking op het uitstel van betaling van alle soorten belastingen (in principe wordt een extra termijn van 2 maanden toegekend ten opzichte van de gewone betalingstermijn, zonder toepassing van vertragingsrente nalatigheidsinteressen of boetes). Voor de directe belastingen geldt dit automatisch uitstel van betaling voor alle belastingen die vanaf 12 maart 2020 worden vastgesteld (voor de belastingen die vóór die datum zijn vastgesteld, kan zo nodig een betalingsplan worden aangevraagd). Bovendien worden extra termijnen toegekend voor het indienen van bepaalde belastingaangiften, met name voor periodieke aangiften en btw-aangiften.

- Bovenop deze automatische maatregelen is het ook mogelijk om (proactief) betalingsplannen (met vrijstelling van nalatigheidsinteressen, achterstalligheidsrente en zonder boetes) aan te vragen bij het bevoegde Gewestelijke inningsadministratie voor alle bestaande belastingschulden (roerende voorheffing, btw, personenbelasting, vennootschapsbelasting, rechtspersonenbelasting). Alle natuurlijke of rechtspersonen met een KBO-nummer kunnen, ongeacht de sector waarin zij actief zijn, een betalingsregeling aanvragen, op voorwaarde dat financiële moeilijkheden als gevolg van de verspreiding van het Coronavirus kunnen worden aangetoond (bv. de omzetzaling kan in principe gemakkelijk worden aangetoond aan de hand van de boekhouding). De aanvraag voor een betalingsplan moet zo snel mogelijk (na ontvangst van aanslagbiljet of uitnodiging tot betaling) en in ieder geval vóór 30 juni 2020 worden ingediend.

Bovendien kunnen werkgevers die hun werknemers bijkomend willen vergoeden voor de extra kosten die telewerken met zich meebrengt (elektriciteit, verwarming, enz.) dit overwegen te doen tot een maximum van 126,94 euro/maand, gezien zij als gevolg van de maatregelen van de Nationale Veiligheidsraad thuis moeten telewerken. Deze maatregel heeft geen betrekking op werknemers die niet hoeven te telewerken (bv. verkopers, technici, enz. die niet in staat zijn te telewerken), maar alleen op degenen die wel verplicht zijn te telewerken. De Dienst Voorafgaande Beslissingen heeft een model voor de aanvraag tot voorafgaande beslissing gepubliceerd om het indienen van een aanvraag tot voorafgaande beslissing te vergemakkelijken en zo de rechtszekerheid te verkrijgen dat deze vergoeding in de eigen kosten van de werkgever van 126,94 €/maand i) vrijgesteld is voor de werknemer en ii) aftrekbaar is voor de werkgever (onder voorwaarden). Hoewel het niet verplicht is om een dergelijke voorafgaande aanvraag beslissing te verkrijgen om de eigen kosten van de werkgever te kunnen vergoeden, wordt dit in het algemeen aanbevolen om eventuele discussies achteraf in het geval van een audit te vermijden.

Daarenboven heeft de FOD Financiën in zijn circulaire 2020/C/45 bevestigd dat de COVID-19-crisis een "bijzondere omstandigheid" is die de vrijstelling kan rechtvaardigen van afschrijvingen op handelsvorderingen op ondernemingen die achterstand hebben opgelopen met de betaling van deze vorderingen als gevolg van maatregelen van de federale regering. Op basis van deze interpretatie zal het voor bedrijven of personen die winst melden (de voorwaarden van deze vrijstelling zijn zeer streng) gemakkelijker zijn om de uitsluiting te verkrijgen van hun voordeel van verliezen op bepaalde handelsvorderingen als gevolg van de COVID-19-crisis.

Het is ook interessant om te weten dat belastingcontroles waarvoor een verplaatsing nodig is, in de meeste gevallen worden opgeschort.

Ten slotte nemen de federale staat en de gewesten elke dag verschillende fiscale maatregelen en 'maatregeltjes', elk op hun eigen niveau en op hun eigen bevoegdheidssterrein, om de praktische problemen van allerlei aard waarmee de belastingbetalers op het terrein worden geconfronteerd aan te pakken (BTW, douane, accijnzen, diverse gewestelijke belastingen, registratierechten en successierechten, ...). De uitzonderlijke flexibiliteit die de verschillende belastingdiensten van het land in deze crisistijd aan de dag leggen, moet worden erkend en geprezen. Aarzel niet om contact met ons op te nemen om meer te weten te komen over al deze maatregelen, waarvan sommige zeker van toepassing zijn op uw situatie.

Olivier Lambillon

Vennootschapsrechtelijke overwegingen

Bestuurders kunnen specifiek aansprakelijk worden gesteld in het kader van COVID-19. De bestuurders hebben de plicht om de impact en de wijze van omgaan met de risico's van COVID-19 in hun eigen onderneming zorgvuldig en regelmatig te evalueren om met name het voortbestaan van de onderneming op korte en lange termijn te waarborgen (bijvoorbeeld door het besluit te nemen om de vestiging(en) tijdens de periode van inperking te sluiten en de werknemers op tijdelijke werkloosheid te plaatsen). In dit verband zou het bijvoorbeeld onredelijk zijn om met de Raad van Bestuur slechts op kwartaalbasis te vergaderen.

De vergaderingen van de Raad van Bestuur kunnen in principe op afstand worden gehouden, via elektronische weg, zonder toestemming in de statuten, mits een real-time debat en besluitvormingsproces mogelijk wordt gemaakt. De situatie is anders voor algemene vergaderingen, die alleen elektronisch kunnen worden gehouden als de statuten dit toestaan en de wijze van organisatie bepalen (de leden van het bureau of de raad van bestuur en, indien van toepassing, de commissaris moeten echter wel fysiek aanwezig zijn). De federale regering bereidt de publicatie voor van koninklijke besluiten (onder bijzondere volmachtenwet) om onder meer de organisatie van algemene vergaderingen per videoconferentie en schriftelijke algemene vergaderingen te vergemakkelijken en het uitstel van de jaarlijkse algemene vergaderingen (tot 10 weken na 30 juni) toe te staan.

Een ander instrument dat nuttig kan zijn in het kader van COVID-19 is het gebruik van de unanieme schriftelijke besluiten. Overeenkomstig het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen (het "WVV") kan de raad van bestuur van een vennootschap een beroep doen op unanieme schriftelijke besluiten, zelfs indien de statuten niet uitdrukkelijk in deze mogelijkheid voorzien en dit zonder het dringende karakter van de beslissing te moeten rechtvaardigen. De raad van bestuur kan dus bij schriftelijk besluit de jaarrekening opstellen. Vennootschappen die hun statuten nog niet aan het nieuwe WVV hebben aangepast, wordt echter geadviseerd na te gaan of deze geen bijzondere beperkingen in dit opzicht bevatten.

De algemene vergadering van aandeelhouders kan ook met eenparigheid van stemmen schriftelijke besluiten nemen zonder dat die mogelijkheid in de statuten is voorzien. Schriftelijke besluiten van de aandeelhouders zullen met name relevant zijn voor ondernemingen die de komende maanden hun jaarrekening moeten laten goedkeuren. In dit opzicht kunnen de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan worden beschouwd als gebeurtenissen na het einde van het boekjaar die niet *a priori* van dien aard zijn dat zij een aanpassing van de per 31 december 2019 afgesloten rekeningen vereisen (met uitzondering van de situatie wanneer er sprake is van discontinuïteit). Indien deze gebeurtenissen van wezenlijk belang zijn, geven zij aanleiding tot aangepaste informatie in de toelichting bij de jaarrekening en/of in het jaarverslag.

Indien om een of andere reden de gewone algemene vergadering niet bij unaniem schriftelijk besluit kan worden gehouden, is het ook mogelijk om de bestuurders bijzondere kwijting te verlenen voor het niet bijeenroepen van de vergadering op de in de statuten voorziene datum waarop de algemene vergadering daadwerkelijk wordt gehouden. De goedkeuring mag echter niet te lang worden uitgesteld en er moet worden gelet op de wettelijke termijnen (goedkeuring binnen zes maanden na de sluitingsdatum en neerlegging bij de Nationale Bank van België binnen 30 dagen na de goedkeuring). In de huidige context wordt ook een versoepeling van deze termijnen verwacht.

Voor algemene vergaderingen die in een authentieke akte moeten worden vastgelegd of waarvoor de statuten de mogelijkheid om schriftelijke besluiten te nemen uitdrukkelijk uitsluiten, zou het een kunnen zijn oplossing zijn om gebruik te maken van stemming op afstand of door gebruik te maken van volmachten, indien dit niet wordt uitgesloten door de statuten. Er moet echter worden opgemerkt dat alle notariële akten die niet essentieel zijn voor het voortbestaan van een onderneming, momenteel niet meer worden verleden door de notariskantoren.

Dit alles moet uiteraard opgenomen en geëvalueerd worden in het tijdschema met betrekking tot het overleg met de werknemersvertegenwoordigers, dat moet plaatsvinden voordat de rekeningen van de grootste ondernemingen worden goedgekeurd.

Zoals hierboven uiteengezet, werkt de regering momenteel aan kortetermijnoplossingen om een flexibelere organisatie van algemene vergaderingen mogelijk te maken. Wij zullen deze informatie op onze website telkens actualiseren.

Hadrien Chef